

Téma: Analýza makrookolí - praktická část

Předmět: Strategická analýza/Neziskové organizace

Zaslal(a): Jakub Stingl [[web](#)]

Pro analýzu makrookolí neziskové organizace je v této práci stěžejním PEST analýza ve své základní formě. Faktory vyčleňované v rozšířených verzích nejsou pro zvolenou společnost významné a nemělo by tedy smysl je vyčleňovat samostatně. Přehled zkoumaných oblastí, ve kterých budou hledány faktory ovlivňující organizaci, je znázorněn v tabulce. Jedná se o vlastní zpracování na základě informací v teoretické části (zde: Bezvavejska.cz/analyza-makrookolii-strategicka-analyza).

Přehled nejvýznamnějších vlivů makrookolí

Politicko-legislativní faktory	Ekonomické faktory
· Politika v celonárodním rozměru· Politika Prahy a MČ Prahy 14· Legislativa spojená s organizací· Daňová politika· Národní strategie a koncepty státu· Pracovní právo· Příspěvky pro zaměstnavatele tělesně postižených	· Vývoj výnosů organizace· Vývoj průměrných mezd· Vývoj průměrných důchodů· Inflace· Kupní síla· Vývoj sazby daně z PPO· Vývoj HDP· Vývoj poskytování dotací
Sociokulturní faktory	Technologické faktory

· Vývoj počtu obyvatel· Věkový vývoj obyvatel· Predikce stavu obyvatelstva· Počty závětí ve prospěch NO v čase· Úroveň vzdělání· Přístup k práci a volnému času· Občanská angažovanost· Životní styl	· Stav technologie v oboru· Využívaná technologie· Technologie a média

Na závěr této kapitoly jsou uvedeny nejvýznamnější faktory, které jsou uspořádány dle předpokládané míry dopadu na organizaci a zároveň pravděpodobnosti jejich vlivu.

Legislativní a politické faktory

Aktuální politická scéna

Politika v celonárodním rozměru

V současné době je celonárodní politická scéna velmi nejistá. V době tvorby této práce se odehrávají povolební vyjednávání, která končí spíše neúspěšně. Ačkoliv v parlamentních volbách získalo hnutí ANO 2011 značně více voličských hlasů, přesto má strana v čele s Andrejem Babišem problémy sestavit vládu, která by získala důvěru ostatních stran (Česká televize). Aktuálně se mluví se o různých možných scénářích od předčasných voleb až po menšinovou vládu (Aktualne.cz).

Dalším bodem snižujícím možnosti odhadu politického vývoje v zemi je i skutečnost, že do parlamentu se podařilo dostat devíti politickým stranám, což je neobvykle vysoký počet a prosadit stranický program tak může být náročnější.

Největší vyjednávací silu bude mít jednoznačně hnutí ANO 2011, které si ve svém volebním

programu dalo za cíl následující body týkající se problematiky této práce (ANO 2011):

- Politika zaměstnanosti dá šanci tělesně postiženým
- Snížení DPH týkající se terénních služeb pro postižené osoby
- Snaha o co největší zapojení osob se zdravotním postižením do běžného života
- Neziskovými organizacemi jako takovými se program zabývá pouze v oblasti umění

Politika v rámci HMP a Prahy 14

Městská část Praha 14 a jsou stakeholdery Pestré společnosti už jen díky poskytovaným dotacím. Magistrát hlavního města Prahy, který z krajského rozpočtu minulý rok daroval 17 808 Kč. Městská část Praha 14 přispěla 25 000 Kč (Pestrá společnost, o.p.s., 2016).

Hlavní město Praha se zajímá o problematiku tělesně postižených občanů, například aktuálně podpořilo projekty k posílení infrastruktury pro sociální podnikání či podporu sociálního začleňování (Holásová). Také jsou k dispozici granty na sociální služby či dotace firmám zaměstnávající tělesně postižené (Magistrát hl. m. Prahy). Druhé možnosti Pestrá společnost každoročně využívala v rámci projektu BezbaTour a dařilo se jí v minulosti získávat téměř 2 miliony korun ročně (Pestrá společnost, o.p.s., 2015).

S městskou částí Prahy 14 je spolupráce na mnohem užší úrovni, přestože od ní za poslední roky obdrželi nesrovnatelně menší finanční prostředky ve srovnání s HMP. Praha 14 významně mediálně podporuje neziskové organizace ve své městské části. Na jejich webových stránkách je možné si přečíst o prospěšných organizacích v okolí, zveřejňuje jejich události v kalendáři akcí i časopise Čtrnáctka či poskytuje prostory k neziskovým akcím jako je Pestrobazar. Také pomáhá vyzývat občany k příspěvku do tohoto bazaru, je možné na webu prohlížet fotografie z akcí různých organizací, vyhledat neziskovou organizaci podle svých aktuálních potřeb jako klient či najít dokonce vhodnou společnost jako dobrovolník (MČ Praha 14).

Legislativa spojená s organizací

Pestrá společnost, o.p.s. je jako každá jiná organizace ovlivňována celou řadou legislativních úprav a jako nezisková organizace je z části závislá na politickém rozhodování státu či jiných samosprávních celků. Jak bylo uvedeno v předchozí kapitole, z veřejných zdrojů je získávána pouze třetina financí, což nevytváří plnou závislost, jak tomu je u jiných neziskových organizací. Přestože v organizaci nemají nikoho, kdo by byl přímo zaměřený na politiku či legislativu, daří se jim poměrně dobře sledovat aktuální vývoj těchto faktorů včetně aktuálních dotačních programů, jak ve veřejné sféře, tak i soukromé. Problémem není ani orientace v dotačních programech Evropské unie. Velmi dobrou orientaci prokazuje například aktuální fundraiserka či ředitel společnosti Bc. Michal Prager, MBA, který využívá možností stipendií a věnuje čas ke svému vzdělávání za účelem zdokonalování vedení společnosti (CEMI). Zákonné požadavky jsou tak řádně plněny a je využíváno výhod znalostí politických a ekonomických faktorů.

Organizace se musí řídit značným počtem předpisů, nicméně v České republice probíhá změna legislativy velmi umírněně, je tak možné sledovat aktuální situaci poměrně snadno.

Základní předpisy

V základních předpisech musí Pestrá společnost dodržovat:

- Občanský zákoník (89/2012 Sb.)
- Zákon o zaměstnanosti
- Zákoník práce (262/2006 Sb.)
- Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob (304/2013 Sb.)
- Zákon o obchodních korporacích (90/2012 Sb.)
- Zákon o obecně prospěšných společnostech (248/1995 Sb.)

Dále je třeba se řídit především následujícími účetními a daňovými předpisy:

- Zákon o účetnictví (č. 563/1991 Sb.)
- Zákon o daních z příjmů v aktuálním znění (586/1992 Sb.)
- Zákon o rozpočtových pravidlech (č. 218/2000 Sb.)
- Zákon o dani z přidané hodnoty (235/2004 Sb.)
- Zákon o evidenci tržeb (112/2016 Sb.)

Další zákony spojené s činností organizace

- Zákon o veřejných sbírkách (č. 117/2001 Sb.)
- Zákon o dobrovolnické službě (č. 198/2002 Sb.)
- Zákon o sociálních službách (č. 108/2006 Sb.)
- Zákon o zaměstnanosti (435/2004 Sb.)

Občanský zákoník

Historie a změny občanského zákoníku jsou uvedeny v teoretické části této práce. Pro Pestrou společnost, o.p.s. je důležitá především oblast definující nové právní formy. Dle výkladu zákoníku se dříve založená obecně prospěšná společnost nemusí transformovat na novou právní formu a je možné tedy ponechat stávající. Tím nevzniknou dodatečné náklady spojenou s transformací, ani jiné se změnou jména. Například samotný pojem ústav může často vzbuzovat u dárců nepříznivé asociace, což není u snahy získat příspěvek nijak žádoucí.

Další změnou nového občanského zákoníku je pojem „veřejná prospěšnost“. Jedná se o status právnické osoby, jejímž posláním je veřejně prospěšná činnost a je nezávislý na právní formě organizace. Tento status se však nepovedlo u organizace dohledat v žádné dokumentaci ani v příslušných rejstřících právnických osob. Důvodem bude pravděpodobně fakt, že občanský zákoník nijak neupravuje výhody spojené s tímto statutem a legislativa s ním spojená je stále v procesu úprav. V České republice je tato problematika z právního pohledu stále řešena především na základě právních forem organizací (AVPO ČR).

Zákon o zaměstnanosti

Tento zákon byl čerstvě novelizován v roce 2017, přičemž změna se dotkla organizace pozitivně. Pestrá společnost zaměstnává výraznou část osob se zdravotním postižením a od zmiňovaného roku se zvýšil příspěvek na zvýšené náklady spojené s měsíčními mzdami zaměstnance s tělesným postižením. Nyní je tak možné získat až 9500 Kč (435/2004 Sb., 2004).

Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob

Smyslem této úpravy je především určit podmínky pro zápis a výmazu v rejstříku. Pestrá společnost, o.p.s. byla zapsána 27. února 2009 se 2 zakladateli[1].

Národní strategie a plány týkající se tělesně postižených osob

U legislativních faktorů se jednalo především o aktuální stav světa, je ale důležité se zabývat i plány do budoucna. U zákonů je problematický fakt, že nemusí být vždy schváleny, přesto je však důležité sledovat politické snahy a cíle. V celostátní úrovni je možné sledovat například strategické plány a priority Ministerstva práce a sociálních věcí, dále MPSV. Ministerstvo zpracovává celou řadu strategických plánů, kterých chce v budoucnu dosáhnout. V koncepci MPSV pro období 2015–2017, s výhledem do roku 2020 se organizace týká především následující problematika (MPSV):

- Pracovní právo a zaměstnanost
- Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
- Sociální politika a posilování sociální soudržnosti

Zpracovaný dokument se bohužel drží spíše více v obecné než konkrétní rovině. Nicméně i přesto je zde patrná snaha do budoucna více začlenit sociálně vyloučené osoby, zvýšit minimální mzdu na 40 % průměrné mzdy, zvýšit kvalitu kontrol dodržování pracovněprávních předpisů, zlepšovat znalosti souvisejících s BOZP formou propagace a další osvěty. Také je jedním z cílů zvýšit povědomí o právech zdravotně postižených osob. U osob se zdravotním postižením má být také zvyšováno úsilí týkající se dostupnosti zaměstnání a setrvání v něm, celoživotního vzdělávání, sociální ochrany a zabezpečení, a také přístupu ke službám a informacím. Jedná se o rámcový dokument, jehož obsah je podrobněji členěn na následující plány týkající se tématu této práce:

- Národní strategie rozvoje sociálních služeb na období 2016–2025
- Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období

2015–20

- Strategie sociálního začleňování 2014–2020

Národní strategie rozvoje sociálních služeb

Jedná se o rozsáhlý dokument, který na svých 233 stranách vymezuje směry rozvoje sociálních služeb na období 2016–2025. Je zpracován v souladu s metodikou přípravy veřejných strategií a do jeho přípravy se zapojila celá řada odborných pracovníků[2]. Povinnost jeho tvorby ukládá MPSV zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Dokument uvádí k problematice faktorů této strategické analýzy například následující (Pospíšil & kolektiv, 2016):

- Nedostatečná podpora domácího prostředí, především v malých městech a obcích. Tento problém ve spojitosti s koncentrací pobytových služeb ve velkých městech vytváří další snižování kvality života znevýhodněných lidí. Musí tak být často ubytováni ve vzdálených či nevhodných zařízeních. Snižuje se tak významně jejich seberealizace i kontakt s rodinou. Přestože by těmto lidem mohl snadno pomoci zvýšený počet vycvičených asistenčních psů, v budoucnu se pravděpodobně tato situace nezlepší. Aktuální vynakládané prostředky na transformaci jsou pouze z fondů Evropské unie. Stát bude v budoucnu pouze poskytovat speciální dávky a je na každém, jaký druh péče si zvolí. Otázkou pouze je, jakou péči si mohou takto znevýhodnění lidé dovolit, jelikož výše příspěvku na péči se pohybují momentálně od 880 Kč do 13 200 Kč dle stupně závislosti (MPSV). Dále je možné čerpat další dávky pro tělesně postižené (příspěvek na zvláštní pomůcku, příspěvek na mobilitu a další).
- Deinstitutionalizace a transformace v oblasti sociálních služeb – jedná se především o domovy pro osoby se zdravotním postižením. Tyto osoby nemají často možnost žít nezávislým způsobem a jejich život není srovnatelný s jejich vrstevníky v oblasti práv ani hodnot života. V plánu je zvyšování kapacit těchto domovů, nicméně problémem je nepříznivá přetrvávající sociální situace. Zaměření je proto věnováno pobytovým službám se sdíleným zázemím.

- Šedá zóna v poskytování služeb vzniká díky obtížnosti získat dotace na nově zřízené služby, špatné informovanosti o povinnosti registrace a nedostatečné spolupráce státních orgánů. Systém registrací je nepřehledný s nejasnou a nejednotnou metodikou. Nejsou také stanoveny konkrétní požadavky na minimální technické podmínky a personální zajištění. Díky tomu je obtížné až nemožné stanovit hranici mezi veřejnou službou a soukromým zájmem. To vše vede k odlišným kvalitám nabízených služeb, poskytování bez potřebné kvalifikace či provoz služeb bez dodržování lidských práv. Toto má zlepšit novela zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb. platná od 1. 1. 2018. Její přínos je ve značném navýšení příspěvku na péči z 13 200 Kč na 19 200 Kč, což by mělo umožnit podstatně více lidem zůstat v domácím prostředí. Tito lidé tak k usnadnění svého života pravděpodobně zvýší zájem o asistenční psy, kteří nahradí péči ošetřovatelek ve specializovaných zařízeních.

Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením

Tento národní plán byl zpracován na základě usnesení vlády, a to na období 2015–2020. V dané problematice uvádí snahu do budoucna například u těchto činností (VVPZPO):

- Přispívat na bydlení přizpůsobené potřebám znevýhodněných lidí
- Podporovat takzvané EAS[3] (služby umožňující integraci do společnosti)
- Vytvářet podmínky, aby osoby se zdravotním postižením mohly žít samostatně ve svém přirozeném domácím prostředí
- Zajistit přístup a dostupnost kompenzačních pomůcek, zdravotnických prostředků a k různým formám asistence
- Zvýšit bezpečnost znevýhodněných lidí při pohybu na komunikacích
- Podporovat osvětovou činnost v oblasti prevence zdravotního postižení
- Podporovat zaměstnanost osob se zdravotním postižením
- Zaměstnávat osoby se zdravotním postižením ve veřejném sektoru
- Podporovat prostředí, v němž se mohou osoby se zdravotním postižením bez znevýhodnění podílet na veřejném životě

Jak je patrné, opět celá řada cílů lze řešit prostřednictvím asistenčních psů, jelikož smyslem většiny bodů je začlenění postižených lidí do společnosti bez nutné pomoci ostatních lidí.

Strategie sociálního začleňování

Tato strategie plánovaná na roky 2014–2020 se zabývá podobnou problematikou jako předchozí dva dokumenty. Důraz je kladen především na pohled z hlediska redukce chudoby. Nezaměstnanost, nezačlenění společnosti a další již zmíněné problémy vedou k nedostatku financí a materiální deprivaci[4].

Ekonomické faktory

Tato podkapitola se zabývá ekonomickou situací, která ovlivňuje fungování organizace. Pro tuto část není stěžejní ekonomický stav týkající se klientů, jelikož zákazníci za služby neplatí a je jich dostatek, naopak je musí společnost odmítat (Pestrá společnost, o.p.s., 2016). Důležitý je především ekonomický vývoj na straně dárců, především fyzických a právnických osob, jenž tvoří 61 % finančních příjmů. Zbývajících 39 % tvoří aktuálně příjmy z veřejných zdrojů.

Jako první byl zkoumán vývoj výnosů organizace v závislosti na vývoji národní ekonomiky, případně na vývoji HDP či mezd v Praze. Nepodařilo se proto dohledat závislost na žádném makroekonomickém ukazateli, proto pro lepší pochopení byla data rozdělena na veřejný a soukromý sektor, kde se podařilo vysvětlit kontext uvedených hodnot.

Soukromý sektor

Soukromý sektor je hlavním zdrojem prostředků pro provoz organizace. Jedná se především o dary fyzických a právnických osob. Dále jsou zde zahrnuty soukromé nadace a výnosy z prodeje dobročinných předmětů. Je pravděpodobné, že se zvyšujícími platy zaměstnanců si více lidí bude moci dovolit přispívat v neziskovém sektoru.

Lze orientačně vycházet například ze známé teorie potřeb Abrahama Maslowa, kdy lidé nejprve musí zabezpečit své základní potřeby (fyziologické potřeby, bezpečnost...), a až poté se začínají

projevovat vyšší vývojové potřeby jako je mecenášství (Maslow, 1968).

Nejvýznamnější jsou pro Pestrou společnost, o.p.s. obyvatelé hlavního města Prahy, odkud je i většina aktuálních stakeholderů. Jedná se nejen o dárce, ale i o mediální a jiné partnery. Pro organizaci je totiž nejjednodušší a nejlepší získat přízeň lidí z blízkého okolí své působnosti. Na grafu 4 jsou znázorněny průměrné hrubé měsíční platy zaměstnanců pomocí pracovníční metody[5]. Ta byla zvolena z důvodu, že Pestrá společnost často oslovuje dárce například prostřednictvím velkých firem v Praze, které pak informují své zaměstnance. Je patrné, že zde za poslední roky existuje rostoucí trend. Pouze v roce 2013 Praha zaznamenala pokles mezd, a to největší ze všech krajů. Ten byl způsoben nepříznivým stavem země po doznívající ekonomické krizi a předčasným vyplacením bonusů (především v bankovní sféře) před zvýšením daní 1.1. 2013. Jednalo se zejména o solidární zvýšení daně týkající se nejbohatších zaměstnanců, kteří významně ovlivňují průměrné hodnoty. Například v peněžním sektoru se tak rámci České republiky snížila průměrná mzda zhruba o 6 000 Kč v prvním čtvrtletí (Běhounek, 2012), (ČSÚ, 2013), (E15.cz, 2013).

Nominální mzdy však nemusí znamenat vyšší kupní sílu, ta je ovlivňována růstem cen zboží a služeb. Vývoj inflace měřené spotřebitelskými cenami je znázorněn na grafu 5. Od roku 2014 se drží na nízkých hodnotách, díky čemuž rostla zaměstnancům i jejich reálná mzda. Například z roku 2015 na 2016 se zvedly nominální mzdy o 2,5 %, zatímco inflace byla v roce 2016 pouze 0,7 %. V současné době tedy zaměstnancům roste reálný důchod.

Samozřejmě na dobročinné účely nemusí přispívat pouze zaměstnaní lidé, mohou se také zapojit i lidé pobírající například starobní důchod. Proto byly analogicky sestaveny i následující grafy 6 a 7. Starobní důchod však není jediným důchodem, proto je vycházeno z hodnot zahrnující také invalidní důchody všech stupňů, ale i vdovské, vdovecké a sirotčí důchody. Z prvního grafu 6 je zřejmé, že nominální celkové vyplacené důchody meziročně rostou v celém znázorněném období.

Z následujícího grafu 7 je pak patrné, že od roku 2013 je tento růst nejen nominální, ale i reálný. Červenou křivkou je znázorněná míra inflace, fialovou míra růstu celkových již zmíněných vyplacených důchodů. V období posledních čtyř let tak rostly vyplacené důchody rychleji než inflace.

Právnícké osoby z pohledu dárců ovlivňuje například daňové zatížení. To je od roku 1993 klesající, jak lze vidět na grafu 8. Pozitivním faktem je i skutečnost, že pravděpodobně nebude opět zvýšeno. Tomu napovídá příznivá ekonomická situace země či volební slib současné nejsilnější politické strany hnutí ANO 2011 (ANO 2011, 2017). Aktuální sazba daně je 19 % a vychází ze zákona 586/1992 Sb. § 21^[6], jenž je pravidelně novelizován.

Významná je však i daňová zátěž samotné neziskové organizace. Ta je nižší díky režimu zdanění, ve kterém se stala kde veřejně prospěšným poplatníkem dle zákona o daních z příjmů č. 586/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů v §17a. Pestrá společnost, o.p.s. je tak osvobozena od daně příjmů ve svých činnostech a ve výkazu zisk a ztrát jsou patrné nulové hodnoty této daně. Hospodářský výsledek před zdaněním je tak totožný s hospodářským výsledkem po zdanění.

Základním makroekonomickým ukazatelem vývoje ekonomiky je hrubý domácí produkt. Na grafu 9 je znázorněn HDP, který je konkretizován pouze pro Prahu. Sloupcový graf znázorňuje nominální ukazatel, jenž vychází z běžných (skutečných cen). Spojnicový graf popisuje reálný vývoj HDP, který vychází ze stálých cen a je tak očištěn o inflaci. Je patrné, že v celém zkoumaném období je rostoucí trend v nominálním i reálném ukazateli. Hodnoty pro rok 2016 bohužel nejsou k dispozici, nicméně lze taktéž předpokládat rostoucí trend i v roce 2016. Důvodem tohoto předpokladu je pozitivní vývoj hrubého domácího produktu v celonárodním měřítku (ČSÚ, 2017).

Na základě výše uvedených pozitivních tendencí ekonomických faktorů lze předpokládat růst finančních prostředků ze soukromého sektoru. Tento předpoklad skutečně potvrzuje rostoucí

graf 10 s uvedenými výnosy z daného sektoru. Je však nutné uvažovat i vliv dalších faktorů jako jsou výhody ze zkušenostní křivky v oblasti fundraisingu či loajalita dárců v podobě stálých trvalých příkazů.

Veřejný sektor

V oblasti veřejných dotací a grantů opět není souvislost mezi rostoucím vývojem národním ekonomikou a Pestrými společnostmi (ČSÚ, 2017). Důvodem jsou malé dotace v národním měřítku, které nemohou být ovlivněny poměrně malými výkyvy současné stabilní situace. Graf 5 níže je více ovlivněn životním cyklem podniku, nová začínající organizace potřebuje více investic na její rozvoj, aby byla konkurenceschopná. Nárůst dotací do roku 2013 byl díky operačnímu programu OPVA, který měl za cíl zvýšit profesionalitu společnosti a v roce 2013 obdržela společnost dotaci více než 3 000 000 Kč na tréninkové pracoviště. Následující roky pak veřejné dotace klesaly, až v roce 2016 nastal mírný růst, který je výsledkem dotací z Evropské unie na profesionalizaci PR, kdy po letech fungování byla nutná modernizace.

Z údajů ve výročních zprávách je také patrné, že největší prostředky jsou spojené s fondy Evropské unie. V současné době probíhá čerpání v rámci období 2014-2020, přičemž většina dostupných zdrojů z ESI[7] fondů je již smluvně alokována (MMR ČR, 2017). Koncepce pro politiku České republiky na roky 2021+ je v momentálně v ranném stádiu, dle harmonogramu by měl být vytvořen návrh finančního rámce a legislativy v první polovině roku 2018 (MMR ČR, 2017). V současné době jsou k dispozici východiska pozice ČR k budoucnosti politiky soudržnosti po roce 2020. V tomto dokumentu je patrná nejistota pramenící z mnoha ohledů. Jedná se například o těžko odhadnutelné dopady vystoupení Spojeného království z EU, které by mohlo mít vliv dokonce i na současné období. Dále je nutné vzít v úvahu negativní vliv způsobený migrační krizí a rozhodovat bude i vývoj politiky soudržnosti. Významné budou samozřejmě také diskuse ohledně směřování EU jako celku. Už dnes je ale velmi pravděpodobné, že v následujícím programovém období dojde ke snížení alokace pro politiku soudržnosti. Z toho důvodu bude nutné zaměřit se na lepší zacílení intervencí, větší efektivitu a flexibilitu k zohlednění národních potřeb (Národní orgán pro koordinaci, 2017).

1.3 Sociální faktory

Sociální faktory lze zkoumat z více pohledů. Prvním jsou dárci, kam se budou jednoznačně více řadit lidé v produktivním věku než například děti či studenti. Z pohledu klientů jsou obecně pro tento druh služeb významnější znevýhodnění lidé, kteří mají následnou očekávanou dobu života vyšší než cvičený pes. Jak už bylo zmíněno, trénink asistenčního psa je totiž velmi nákladnou položkou a vždy na míru budoucího klienta, proto je jeho následné využití jinde poměrně komplikované, spíše nemožné. Obecnou výhodou v neziskových organizacích je práce dětmi, která díky působení na lidské city zvyšuje šanci k věnování finančních obnosů. Jak je patrné i z oficiálních internetových stránek či jiných materiálů společnosti, fotografiím nejmladších klientů je v Pestré společnosti, o.p.s. věnováno jednoznačně nejvíce prostoru.

Demografie

Jako v předešlých kapitolách se i tato bude věnovat kraji v kterém organizace působí, tedy Praze. Prvním významným údajem je počet obyvatel, který je patrný v grafu 12. Od roku 2013 počet obyvatel dlouhodobě roste zhruba o 10 000 obyvatel ročně.

Tento trend je výsledkem růstu porodnosti taktéž od roku 2013 a tím zvyšujícího se počtu dětí (ČSÚ, 2017). Grafické znázornění, popisující tento trend, je k dispozici v grafech 13 a 14. První z těchto grafů je uveden v absolutních hodnotách obyvatel, druhý graf 14 vyjadřuje podíl zmíněných věkových skupin.

Jak je zřejmé z obou grafů, počet lidí v produktivním věku má mírně klesající charakter, zbývající dvě skupiny naopak rostoucí. Počet obyvatel nad 65 let stoupl za uvedených 5 let o 25 tisíc, počet dětí stoupl o 30 tisíc. Počet lidí ve věku 15-64 klesl o 16 500. Průměrný věk obyvatel v Praze tak vzrostl z 41,9 na 42 (ČSÚ, 2017). Nastal tedy mírný pokles u dárcovskými nejsilnější skupiny a vzrostl počet u skupiny obsahující nejvhodnější klienty společnosti.

Dalším často uváděným demografickým údajem je podíl mužů a žen. Dle historických údajů od roku 2007 vždy převažovaly ženy, v současné době tvoří 51 %. Žen je v hlavním městě téměř 660 tisíc, mužů přes 620 tisíc (ČSÚ, 2017).

Český statistický úřad také pro Prahu zveřejňuje projekci vývoje obyvatelstva na roky 2030 a 2050. V těchto datech lze nalézt například zvýšení naděje dožití. V roce 2030 má být tento věk 81,4 let u mužů a 84,6 u žen. V roce 2050 pak 84,6 u mužů a 88,9 u žen. Na základě rostoucího věku dožití lze očekávat i zvýšený podíl lidí nad 65 let, ten je znázorněn pomocí grafu 15. V roce 2031 se očekává zvýšení podílu obyvatel nad 65 let na 20,6 %, v roce 2051 dokonce na 24 %. Mírný pozitivní růst se předpokládá i u věkové skupiny 0-14 let zhruba o půl procenta za každých 15 let. Úhrnná plodnost by měla být i v budoucnu na poměrně nízkých hodnotách: 1,44 v roce 2030 a 1,52 v roce 2050. Pro hlavní město je také typický značně vyšší průměrný věk matek ve srovnání s jinými kraji. V roce 2050 se předpokládá současné věkové rozložení v průměru přesahující 30 let, nicméně by se měly snížit rozdíly oproti jiným krajům (ČSÚ, 2013).

Přestože lidé v produktivním věku jsou silnou dárcovskou skupinou, významní jsou i starší lidé nad 65 let. Nejedná se u nich pouze o standardní dary, ale i dary ze závětí. Dle nejnovějších průzkumů se s touto formou daru setkalo 25 % organizací. Ve většině případů organizace dárce neznala, pouze ojediněle se jednalo například o bývalé klienty. Nejčastějším darem byla hotovost a nemovitosti. Graf 16 popisuje vývoj počtu lidí, kteří v České republice odkázali dar ze závěti. V roce 2016 to bylo rekordních 22 lidí, kteří odkázali téměř 24 milionů korun. Z finančního hlediska byl však rekordní rok 2014, ve kterém neziskové organizace z dědictví získaly více než 72 milionů korun od 17 lidí.

I přes pomalu rostoucí počet závětí ve prospěch neziskových organizací, je v této oblasti obrovský prostor k získání dodatečných prostředků. Dle informací z médií státu propadne zhruba 10x více než je odkázáno těmto prospěšným organizacím. Neziskové společnosti jsou si významem dědictví vědomi, nicméně jak často uvádí, jedná se o velmi citlivé téma a je zde riziko odrazení současných či jiných potenciálních dárců (Koalice za snadné dárcovství, 2017), (Parlamentnilisty.cz, 2017).

Z údajů ze sčítání lidu, domů a bytů lze získat údaje o vzdělání Pražanů. Největší četnost dosaženého vzdělání je maturita na střední škole nebo absolvování VOŠ, kterého dosáhlo 40 % obyvatel. Druhé nejčastější s 26 % je vysokoškolské vzdělání, následuje střední škola bez maturity s 23 % a nejméně časté je pouze základní vzdělání, případně žádné či nedokončené vzdělání s 11 %.

Občanská angažovanost

V roce 2015 byla vytvořena 1. podrobná mapa české občanské angažovanosti. Projekt realizovalo Centrum občanského vzdělávání FHS UK na reprezentativním vzorku 3 876 respondentů. Výsledky výzkumu byly představeny také na půdě Poslanecké sněmovny a tato podkapitola čerpá z uveřejněné závěrečné zprávy (Centrum občanského vzdělávání, 2015).

Současná angažovanost je největší v oblasti podpory nemocných a postižených osob, kde se zapojilo 40 % oslovených, což je velmi nadprůměrný výsledek. Dalším pozitivním signálem pro organizace působící v této oblasti je i skutečnost, že dalších 26 % lidí plánuje nebo uvažuje nad podporou v budoucnu. Jedná se o skupinu s jedním s největším potenciálem k získání podpory.

Nejčastějším způsobem podpory jsou peněžní příspěvky, kterých využívá 45,8 respondentů, podobné množství lidí přispívá materiálně. Dalším oblíbeným způsobem podpory jsou internetové a papírové petice, kterých využívá přes 30 % u každého typu.

Výzkum také rozdělil respondenty na segmenty dle míry angažovanosti. Každému segmentu pak byly přiřazeny demografické údaje. Nejaktivnější skupinu tvoří především (Centrum občanského vzdělávání, 2015):

- 55 % muži, 45 % ženy

- 37,8 % střední vzdělání s maturitou, 22,1 % střední bez maturity, 21,7 % VŠ vzdělání
- 22,8 % - 55-65 let, 21,8 % - 15-24 let, 20,3 % - 25-34 let

V porovnání s ostatními pasivnějšími přístupy se do této skupiny řadí převážně vzdělanější lidé s vyššími platy (nadprůměrně jsou zastoupeni lidé s platy nad 30 000 Kč). Je zde častý zájem o politické dění s nejvyšší volební účastí. Tito lidé často pracují s moderními technologiemi, mají mnoho pestrých zájmů a tráví méně času sledováním televize. Mají optimistický pohled na budoucnost a průměrnou životní spokojenost.

Také se potvrdil i předpoklad této kapitoly, že lidé se angažují ve svém okolí. K této otázce se kladně vyjádřilo nejvíce respondentů, 64,7 %. Naopak nejméně se angažuje na mezinárodní úrovni, pouze 20,1 % (Centrum občanského vzdělávání, 2015).

Životní styl

Jak uvádí například i Český statistický úřad, životní styl je dokonce jeden z hlavních faktorů očekávané doby dožití (ČSÚ). V této práci bylo čerpáno z výzkumu Psychiatrické kliniky 1. LF UK a VFN v Praze ve spolupráci s agenturou STEM/MARK z roku 2014. Výzkum byl zaměřený na pracující lidi ve věku 25–65 let a uvádí následující výsledky (1.LF UK, 2015):

- Zdravý životní styl se snaží dodržovat poměrně malé množství lidí, pouze 14 %. Naopak více než dvojnásobný počet respondentů kouří klasické (32 %) či elektronické (4 %) cigarety. Podobné je to i u alkoholu, ten občasně konzumuje 70 % respondentů, 14 % abstinuje a o něco větší množství lidí ho požívá denně (17 %).
- Problém se ukázal v kvalitě spánku. Pouze 81 % spí alespoň 6 hodin, 31 % trpí únavou a 32 % má problémy se spánkem. Alarmující je i fakt, že pouze 5 % z těchto lidí tyto obtíže řeší s lékařem.
- Zajímavé je i množství pravidelného či občasného používání léků:
 - na uklidnění 18 %
 - na spaní 16 %
 - na zlepšení nálady 11 %
- Pozitivní vliv na organismus má i fyzická aktivita, té se ale 32 % lidí nevěnuje vůbec, 44 % alespoň 30 minut týdně.

- Ve své práci je spokojeno 62 % zaměstnanců, nejčastějším zdrojem nespokojenosti je plat. Téměř třetina lidí uvažuje o odchodu ze současného pracoviště. Stres pramenící v práci je nejčastěji způsoben zákazníky (63 %). Pro většinu lidí by mělo pozitivní vliv na stres zvýšení platu. Téměř třetina zaměstnanců zažila šikanu, nejčastěji ze strany nadřízeného. Syndrom vyhoření je v Praze méně častý[8], nicméně pokud se projeví bývá intenzivnější. Nepříznivý je stav projevů klinické deprese, kterou vykazovalo 7 % respondentů, myšlenky na ukončení života přiznalo dokonce 9 % lidí, 1 % o ní v současné době uvažuje. Znamky deprese jsou častější u žen a osob ve věku 35-44 let a také osob nad 51 let. Jedná se především o lidi s nižším vzděláním, více než polovina osob s vážným stavem dosáhla pouze základního vzdělání či vyučení. Vyhledání lékaře není časté, spíše se jako řešení volí alkohol a léky.
- Nejvíce spokojení lidé bez známek deprese mají fungující partnerský vztah a jsou spokojeni v zaměstnání.

„Stresu se nevyhne žádný člověk v dnešním civilizovaném světě. Záleží však na tom, jak se s ním vypořádá. Někdo sedne na kolo a rozjede se do přírody, jiný si vezme lék na uklidnění, další sní tabulku čokolády a jiný si dá pivo nebo skleničku tvrdého alkoholu,“ uvádí prof. Raboch (1.LF UK, 2015).

Technologické faktory

Technologie se každým rokem zlepšuje a nabízí obrovské množství možností a usnadnění. Proto je důležité sledovat aktuální vývoj, což se Pestré společnosti, o.p.s. daří velmi dobře, většiny možností již využívá, průběžně s nimi pracuje a zdokonaluje jejich používání.

V oblasti online fundraisingu jsou k dispozici například tyto nástroje:

- Dárcovské portály (darujspravne.cz, darujme.cz)
- Provizní systémy (GIVT.cz)
- Sociální sítě (Facebook tlačítko darování)
- Interaktivní webové stránky
- Online marketing (PPC, PPM)
- Crowdfundingové portály (HitHit.cz, Startovac.cz)

Až na poslední bod týkající se crowdfundingu, Pestrá společnost, o.p.s. využívá všechny zmíněné možnosti online fundraisingu. V budoucnu je však možné využít i této formy, jelikož Jana Augustinová zajišťující vztah s veřejností má zkušenosti s oběma portály Startovac.cz i HitHit.cz prostřednictvím kampaně skupiny The Tap Tap, kterou je členkou (HitHit.cz), (Startovac.cz). První zmíněné dárcovské portály umožňují rychle a pohodlně pomocí různých platebních metod jako je platební karta či PayU. Pro neziskové organizace by vlastní řešení bylo nejen nákladné, ale i nedůvěryhodné, jelikož pro bezpečnou platbu je nutné být vlastníkem příslušných certifikátů a ověření. Provizní systémy jako je GIVT.cz umožňují získat peníze z nákupů klientů spřízněných se společností. Princip fungování je již zmíněn v podkapitole financování organizace. Mezi významné komunikační kanály patří sociální síť Facebook, kde se počet fanoušků stránky „Pestrá - psí asistence“ pomalu blíží 3 tisícům fanouškům. Na této stránce či ve výsledcích hledání je pak přímo k dispozici tlačítko „darovat“, které umožní návštěvníkům snadno a rychle přispět. Podobu těchto tlačítek je možné vidět na obrázcích 7 a 8. Další možnosti přispívání jsou uvedeny na internetových stránkách, kde je možné zvolit i účel využití daru, lze dokonce i vybrat konkrétního psa, na jehož výcvik budou peníze určeny. Jako podpora těchto činností slouží PPC kampaň, která je zdarma vedena profesionálním marketing specialistou partnerské společnosti.

Organizace také pracuje s moderními a aktuálními programy nejrůznějších vydavatelů. Je to možné díky speciálním licencím pro neziskové organizace, které se podařilo získat. Jedná se například o CRM Salesforce, produkty Adobe, Microsoft či Mailchimp.

Mezi zápory lze uvést opuštění od open source řešení webových stránek. V minulosti byl využíván redakční systém Joomla, jenž dával organizaci možnost svobody a pravidelných aktualizací téměř s minimálním vynaloženým úsilím přímo od vydavatele a zdarma. Zdarma byly také moderní šablony, u kterých bylo možné po několika letech používání během pár minut vyměnit aktuální vzhled za nový a opět bez vynaložení finančních prostředků. Aktuální webové stránky byly vytvořeny na zakázku z dotací Evropské unie, a protože byl vývoj placený, funkčně jsou srovnatelné či pravděpodobně dokonce i horší. Ve srovnání s přechozím webem například nepodporují zobrazení pro mobily a moderní zařízení. Po několika letech bude navíc nutné opět zaplatit další modernizaci, jelikož absence responzivity je už dnes velmi výraznou

známkou technické neaktuálnosti a patří k základním požadavkům moderní online prezentace. Lepším řešením mohl být například přechod na open source redakční systém WordPress, ve kterém by byla maximálně zakoupena prémiová šablona či vytvořeny na zakázku pouze specifické funkcionality, jenž by byly kompatibilní i s budoucími verzemi systému.

V dnešní době patří mezi nejdůležitější aktiva informace. Vlastnictví kvalitních a relevantních informací tvoří konkurenční výhodu a společnost si je toho vědoma. S informacemi pracuje na velmi dobré úrovni v CRM systému. Zde probíhá analýza dat o dárcích a umožňuje tak lepší cílení a celkově zlepšuje informovanost organizace. Také se jí podařilo získat přístup k databázi právnických osob, což je užitečný nástroj při získávání finančních prostředků. Díky filtraci je totiž možné oslovovat potencionální dárce mnohem efektivněji, což ušetří čas, který je možné využít v jiných činnostech.

Významnou roli v oblasti technologií zastávají i nové mediální kanály, prostřednictvím kterých se organizace zviditelňuje či komunikuje. Kromě již zmíněné sítě Facebook je využíván Instagram pod jménem „pestra.psiassistance“ a YouTube kanál s názvem „Pestrá - psí asistence“. Dosah těchto způsobů zviditelnění jen výjimečně překročí několik tisíc lidí, proto jsou využívány i další online media. Jak už bylo uvedeno v úvodní kapitole praktické části, jedná se například o Českou televizi, BLESK nebo Stream.cz. Například díl pořadu Vychytávky věnovaný projektu ponožkový pes byl zobrazen téměř 150 000x (Stream.cz).

Technologické zázemí se daří udržovat na standardní kancelářské úrovni díky štedrým partnerům jako je společnost Alza.cz (Pestrá společnost, 2017).

[1] Zakladatelé společnosti: Bc. MICHAL PRAGER, Bc. VENDULA HRŮZOVÁ

[2] Do tvorby se zapojili zaměstnanci poslanecké sněmovny, parlamentu ČR, představitelé krajů a obcí, pracovníci akademické sféry, odborové svazy, poskytovatelé i uživatelé sociálních služeb (Stöcklová, 2016)

[3] Enabling assistive services

[4] Osoby, které si nemohou dovolit zakoupit čtyři a více z následujících položek: 1) zaplatit

nájem a další účty 2) vytápět své bydlení 3) uhradit nečekaný výdaj 4) maso nebo jeho vegetariánským ekvivalentem každý druhý den 5) týden dovolené 6) automobil 7) pračka 8) televize 9) telefon

[5] Třídění je na základě místa skutečného pracoviště zaměstnanců, nikoliv trvalého bydliště.

[6] § 21 - Sazba a výpočet daně

[7] Evropské strukturální a investiční fondy

[8] Syndromem vyhoření se cítí být ohroženo 34 % respondentů, 20 % z nich má jeho projevy